

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
11000 Београд, Чика Љубина 18-20

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ		
ПРИМЉЕНО: 01.02.2022		
Орг. јед.	Број	Примок
	164/1	12 Силић

У Београду, 31.01.2022.г.

Декану Филозофског факултета у Београду
Проф. др Данијелу Синанију

Члановима Изборног већа Филозофског факултета у Београду

Предмет: Приговор на Извештај Комисије (05/2-7 бр. од 18.01.2022. г) за избор 1 (једног) доцента за ужу научну област **Општа филозофија** на одређено време од пет година – **тежиште истраживања: античка филозофија, нововековна филозофија и савремена филозофија 19., 20., 21. века**, са пуним радним временом, на одређено време у трајању од 5 година по конкурс у листу Послови објављеном дана 17.11.2021. године.

Поштовани,

Обраћам Вам се као учесник конкурса за избор једног доцента за ужу научну област Општа филозофија – тежиште истраживања античка филозофија, нововековна филозофија и савремена филозофија 19., 20., 21. века. На конкурс су се пријавила три кандидата: др Милош Вулетић, др Тамара Плећаш и др Александар Лукић.

Изборно веће Филозофског факултета у Београду дана 05.11.2021.г. донело је одлуку о именовању Комисије за припрему извештаја о кандидатима по расписаниом конкурс. Комисија – у саставу проф. др Драго Ђурић (председник), доц. др Милица Смајевић Рољић и проф. др Дејан Вук Станковић (спољни члан) – саставила је Извештај о пријављеним кандидатима и предложила да се у звање ДОЦЕНТ изабере кандидат др Милош Вулетић. Извештај је стављен на увид јавности дана 18.01.2022. године са роком за разматрање од 15 дана.

Због нетачно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, као један од кандидата на наведеном конкурс, у предвиђеном законском року, подносим следећи

ПРИГОВОР

на извештај Комисије са предлогом за избор др Милош Вулетића у звање ДОЦЕНТ по Конкурсу од 18.11.2021.г. за избор једног доцента за ужу научну област Општа филозофија на одређено време од пет година – тежиште истраживања: античка филозофија, нововековна филозофија и савремена филозофија 19., 20., 21. века, за који дајем следеће

Образложење

1. Теме радова

Комисија је направила стручно-материјалну грешку, тврдећи да немачка класична филозофија „не спада у историјско-филозофске периоде за које је конкурс расписан“, да би на основу тако погрешно установљеног чињеничног стања и увида да су „радови др Александра Лукића највећим делом посвећени немачкој класичној филозофији“, моју кандидатуру у том веома важном погледу дисквалификовала, пошто осам радова који се односе на нововековну филозофију (друге половине 18. и прве половине 19. века), а објављених у часописима и зборницима, очигледно уопште није узето у обзир приликом писања извештаја.

У питању су следећи радови:

Чланци:

- 1. Лукић, Александар (2016) „Шелинг. Потенције природе и спекулативна физика“, *Theoria*, Београд, год. 2016, бр. 1/2016, стр. 59-65, DOI: 10.2298/THEO1504005M (M24)**

2. Лукић, Александар (2017) „Кантов трансцендентални идеализам и проблем категорија“, *Филозофске студије* 33/2017: 71-81 (M53)
3. Лукић, Александар (2019) „Кантово учење о човеку као бићу двоструке природе“, *Радови Филозофског факултета*, Источно Сарајево, год. 2019, бр. 20/2019, стр. 243-253, DOI: 10.7251/RAD1920243L (M52)
4. Лукић, Александар „Кантова Критика чистог ума и догматизам метафизике“ *Theoria*, Београд, год. 2021, бр. 1/2021 стр. 23-30, DOI: 10.2298/THEO2101023L (M24)
5. Лукић, Александар „Спор између Шелинга и Хегела као битно обележје филозофије 19. века“, *Филозофске студије*, Београд, год. 2021, бр. 37, стр. 71–76 (M53)

Радови у зборницима:

1. Лукић, Александар (2009) „Шелинг, превладавање Канта“. У: С. Кањевац, Р. Ђурић, М. Говедарица (прир.) *Појам границе*, Сремски Карловци: Српско филозофско друштво, стр. 185–190. (M63)
2. Лукић, Александар (2012) „Критика хегемонијалног ума. фрагменти о слободи“, У: К. Бојановић (ур.) *Слобода – насиље – идентитет*, Никшић: Матица српска – друштво чланова у Црној Гори, стр. 61-69. (M63)
3. Лукић, Александар (2013) „Проблем континуитета Шелингове филозофије“. У: С. Кањевац, Р. Ђурић, М. Говедарица (прир.) *Континуитет и дисконтинуитет у филозофији, науци и уметности*, Сремски Карловци: Српско филозофско друштво, стр. 131–138. (M63)

Конкурс је, као што је већ наведено, расписан „за ужу научну област Општа филозофија на одређено време од пет година – тежиште истраживања: античка филозофија, нововековна филозофија и савремена филозофија 19., 20., 21. века“, из чега се јасно види да једини период историје филозофије који није обухваћен конкурсом, јесте средњовековна филозофија. С обзиром на то да немачка класична филозофија никако не може припадати средњовековној филозофији, произлази да Комисија сматра да овај филозофски правац не припада ниједном периоду историје филозофије.

Међутим, према опште прихваћеној периодизацији историје филозофије, немачка класична филозофија припада нововековној (модерној) филозофији. Ово је

општепозната чињеница, која представља и саставни део средњошколских уџбеника које су, између осталог, писали и професори Филозофског факултета у Београду. Тако, на пример, у уџбенику за средњу школу¹ чији су аутори покојни професор Миле Савић, Ненад Цекић (садашњи управник Одељења за филозофију Филозофског факултета у Београду) и Владимир Цветковић (декан Факултета безбедности у Београду), а чији је један од рецензената Живан Лазовић (садашњи шеф Семинара за логику, епистемологију, и филозофију науке, управник Института за филозофију Филозофског факултета у Београду, и носилац других универзитетских функција), стоји и следеће: „По свом утицају на каснији развој филозофије, немачки класични идеализам може се сматрати једним од најзначајнијих нововековних праваца“ (стр. 209). Некадашњи угледни професори Филозофског факултета, Вељко Кораћ и Бранко Павловић, такође пишу у свом уџбенику за средњу школу² да немачка класична филозофија припада филозофији новог века. Исто се може наћи и у Калиновој *Повијести филозофије*,³ али и у многим другим домаћим и иностраним историјама филозофије и најрелевантнијој литератури.

Штавише, за сваког ко се бави друштвено-хуманистичким наукама, опште је познато да Нови век као историјски период обухвата доба од 1453. године (или 1492.) до Првог светског рата, дакле до почетка 20. века, а да је немачка класична филозофија, о чему сам написао и објавио докторску дисертацију, један од најзначајнијих филозофских (нововековних) праваца друге половине 18. и прве половине 19. века. Члановима Већа бих такође скренуо пажњу на чињеницу (која је изостављена у извештају Комисије на који упућујем приговор) да је управо проф. др Драго Ђурић, председник Комисије, био мој ментор на докторским студијама, да је био и рецензент прерађене верзије дисертације коју је објавила издавачка кућа

¹ Савић М., Цветковић В., Цекић Н., *Филозофија*, Завод за уџбенике, Београд, 2001 (прво издање)

² Кораћ В., Павловић Б., *Историја филозофије*, Завод за уџбенике, Београд, 1983 (прво издање)

³ Калин Б., *Повијест филозофије*, Школска књига, Загреб, 1989

Просвета 2018. године, те да је у два наврата био један од говорника на промоцији моје књиге (на Београдском сајму књига и у књижари "Геца Кон"). У свим тим приликама, проф. др Ђурић се похвално изјашњавао о мом раду. О овоме ће бити речи и касније у тексту.

Поред радова из немачке класичне филозофије, Комисији сам приложио један рад из античке филозофије, као и радове који разматрају проблеме савремене филозофије. Из овога је јасно да готово сви моји радови припадају тежишту истраживања за који је био расписан конкурс на који сам се пријавио, супротно тврдњама писца Реферата и чланова Комисије.

Комисија такође није навела да је др Александар Лукић једини од кандидата докторирао (са темом *Шелингова умна митологија*) из области Историја филозофије, за коју је био расписан конкурс у погледу тежишта истраживања. Тај податак Комисији је морао бити веома добро познат с обзиром на то да је то било наведено у мојој биографији која је приложена уз пријаву на конкурс, а то је свакако било познато мом ментору и председнику Комисије, проф. др Драгу Ђурићу.

У докторској дисертацији кандидата Милоша Вулетића⁴ ради се о проблемском приступу истраживању филозофије перцепције. Докторска дисертација кандидаткиње Тамаре Плећаш⁵ припада области етике, што је у њеној дисертацији и експлицитно наведено, а такође треба приметити да њен ментор није био наставник са Семинара за историју филозофије, већ доц. др Александар Добријевић, члан Семинара за етику, естетику и филозофију политике Одељења за филозофију Филозофског факултета у Београду.

Комисија нигде није навела ни то да сам имао укупно 35 саопштења на научним конференцијама од којих је највећи број био управо из области историје филозофије.

⁴ Ова дисертација је доступна на http://d-scholarship.pitt.edu/24799/1/Ways_of_Appearing--Final.pdf

⁵ https://nardus.mpn.gov.rs/bitstream/handle/123456789/18367/Doktorat_28816.pdf?sequence=1&isAllowed=y

2. Квалитет радова

Када је реч о квалитету научних радова, Комисија моје радове негативно процењује, констатујући да „радови др Александра Лукића често нису најбоље тематски фокусирани, понекад нису ослоњени на најрелевантнију литературу, а, као што је већ констатовано, највећим делом не спадају у историјско-филозофске области за које је конкурс расписан.“

Уочљиво је да Комисија наводи само 6 (шест) мојих радова и то само оне који су објављени у часописима, потпуно изостављајући радове у тематским зборницима и зборницима са конференција којих има укупно 10 (десет), што чини све скупа 16 радова које сам приложио приликом конкурисања. То није случај са осталим кандидатима на конкурс. На приме, код кандидаткиње др Тамаре Плећаш наведено је свих 7 (седам) радова од чега су 4 (четири) објављена у тематским зборницима.

Опет погрешно приказујући чињенично стање, Комисија је у извештају покушала да створи привид (може се рећи, својеврсну оптичку илузију) да сва три кандидата имају приближно исти број објављених радова: др Александар Лукић 6 радова, др Тамара Плећаш 7 радова, а др Милош Вулетић 5 радова. Право стање ствари је, међутим, да др Александар Лукић има 16 (шеснаест) објављених радова и континуитет у објављивању, др Тамара Плећаш има 7 (седам) радова и паузу у објављивању радова од пет година, а др Милош Вулетић 5 (пет) објављених радова и паузу у објављивању од 12 година. Штавише, лако се из реферата Комисије и конкурсне документације, може констатовати (многим члановима Већа је, верујем, то добро познато, пошто су о томе раније гласали) да је приликом првог избора у звање ДОЦЕНТ, др Милош Вулетић објавио свега 2 (два) рада у домаћем часопису *Theoria*, у размаку од 12 година, који припадају удаљеним историјско-филозофским епохама, те по свој прилици у томе треба тражити разлог због којег је тежиште истраживања од самог почетка било тако широко формулисано (од античке филозофије до 21. века, са

изузетком средњовековне филозофије). После избора у звање доцента 2017. године, др Милош Вулетић је објавио свега три рада, и то један коауторски 2019. године – који је, као што ће у наставку бити приказано, *био негативно оцењен* на једном претходном конкурсџ Филозофског факултета, од стране комисије којом је, као и овде, председавао управо проф. др Драго Ђурић – и два самостална рада 2021. године.

Сумарни уопштен приказ мојих радова као „тематски нефокусираних и неослоњених на најрелевантнију литературу“ у великом је нескладу са оним што стоји у оцени мојих радова када сам на Филозофском факултету у Београду биран у звање НАУЧНИ САРАДНИК 2019. године, при чему је у Извештају на који упућујем приговор, чињеница да имам то звање, била потпуно изостављена.

Интересантно је то да је и тада, као и сада, председник комисије и писац реферата за мој избор у звање НАУЧНИ САРАДНИК био мој ментор, проф. др Драго Ђурић и да је у тадашњем извештају (од 20.05.2019.г.), позитивно оценио све моје радове, те написао и потписао следеће: „На основу свега изнетог, закључујемо да је др Александар Лукић својим радом показао истраживачку зрелост и способност, како за фундаментална теоријска истраживања у области историје филозофије, тако и склоност ка неким другим филозофским областима у којима је испољио висок ниво стручности и ангажованости. Треба истаћи да је др Лукић својим истраживањима проблема филозофије митологије и тумачењем Шелингових списа, освежио поглед на ове теме у нашој научној јавности. Имајући у виду његову досадашњу научно-истраживачку активност, која се огледа кроз његове радове, али и ангажованост у уређивању научних зборника, организацији научних конференција и ауторству филозофске емисије на Другом програму Радио Београда, као и квантитативну и квалитативну оцену његових радова, Комисија сматра да је кандидат испунио услове за стицање научног звања и

предлаже да се др Александар Лукић изабере у звање НАУЧНИ САРАДНИК.⁶

Треба имати у виду и то да је проф. др Драго Ђурић председавао и комисијом за реизбор асистента Саше Поповића око које, као што је познато, и данас постоје спорови на Филозофском факултету, а где је веома детаљно анализирао његове радове с циљем да покаже како су они – у односу на радове тадашње кандидаткиње др Милице Смајевић Рољић, а сада чланице Комисије која је потписала Извештај на који упућујем приговор – слабог квалитета. Занимљиво је то да се међу тим радовима налази и рад чији је један од аутора и предложени кандидат по овом конкурс – др Милош Вулетић. Рад је био подробно анализиран и изразито негативно оцењен (недовољно јасан, фрагментаран, недовољно поткрепљен и уверљив са непримереним коришћењем аналогича итд.) од стране комисије којом је, да подсетим чланове Већа, и тада председавао проф. др Драго Ђурић, док се у овом извештају његови радови оцењују позитивно, без изузетка, као „аргументативно прецизнији, комплекснији и оригиналнији у погледу теза које се у њима бране или оповргавају.“

У наведеном извештају (од 14.01.2021.г.) где је коауторски рад др Милоша Вулетића оцењен негативно се каже:

Arsenijević, M., Popović, S. i Vuletić, M., „Anaxagoras, the Thoroughgoing Infinitist: The Relation between his Teachings on Multitude and on Heterogeneity“, *European Journal of Analytic Philosophy*, vol. 51, no. 1, 2019.

У раду, објављеном у овом часопису који се издаје у Ријеци (Хрватска), има неких занимљивих запажања о Анаксагориној физичкој теорији, али излагање уопште није могуће пратити без њеног претходног, скоро експертског, познавања, не само на основу сачуваних фрагмената и сведочанстава, већ и у светлу како старијих тако и најновијих, савремених интерпретација. То је, пре свега, последица чињенице да сегменти приказа Анаксагорине теорије нису довољно јасно доведени у везу, па читаво излагање делује фрагментарно.

⁶Цео извештај доступан је на сајту Филозофског факултета у Београду:

<https://www.f.bg.ac.rs/vesti?IDO=20&str=33>

Појмовни апарат савремених теорија којим се аутори служе у интерпретацији може бити погодно средство само уколико нам помаже да боље схватимо неку античку теорију и њен значај. Међутим, у раду упадљиво доминира настојање да се укаже на извесне аналогije између Анаксагориног учења и савремених теорија, као и да се поједине информације (фрагменти или сведочанства) о његовом учењу прикажу као антиципације савремених теорија, и сл. Осим што није довољно поткрепљено и уверљиво, ово указивање не доприноси расветљавању самог Анаксагориног учења. Теорија фрактала би се, на пример, можда могла применити на „изворну мешавину“ и, да употребимо Аристотелов појам, на хомеомеричне ентитете, али не и универзално, пошто не би важила за нехомеомеричне ентитете. Сваки покушај да се њена примена универзализује, у виду општег принципа типа све је садржано у свему, или све је садржано у сваком делу свега и сл., довео би до тога да теорија фрактала изгуби експланаторну снагу: сам принцип јаснији је без те теорије, а поређење са њом само уноси конфузију.

Узмимо још за пример поређење Анаксагорине космогоније са теоријом великог праска. Аналогија се тиче питања сингуларног космичког догађаја. После навођења Аристотеловог запажања да је Анаксагорино схватање почетка настајања света проблематично због тога што се тај догађај не тумачи као „дело природе“, аутори закључују да би се на Анаксагору могло гледати као на првог заступника, а на Аристотела као на првог противника теорије великог праска. Ако оставимо по страни непримереност говора о заступању и противљењу неких античких мислилаца теорији са којом у своје време нису ни могли да буду упознати (јер је творевина физике 20. века), нити су располагали појмовним ресурсима неопходним за њено формулисање, овако неодмерена аналогija могла би се преокренути тако што би се закључило да је Аристотел ближи теорији великог праска зато што је, како аутори истичу, сматрао да би догађаји као што је почетак настајања света требало да буду схваћени као „дело природе“. Гледано из тог угла, од теорије великог праска далеко би био Анаксагора, пошто је за њега тај догађај последица независног, трансцендентног узрока, односно ума који не само да покреће процес настанка света, него га и уређује. Овакво веома слободно коришћење аналогije доводи нас до прилично апсурдне ситуације да се било шта може поредити са било чим.

Ни покушаји да се поједини сегменти Анаксагориног учења додатно разјасне дијаграмима нису нарочито успешни. Графичке приказе у форми сферично угњеждених сегмената није лако ускладити са изворним Анаксагориним гледиштем.

Све у свему, рад садржи неке занимљиве анализе појединих Анаксагориних ставова, али се у њима не може наћи основ или мотивација за увођење плурализма,

хетерогености, принципа све је садржано у свему, ума, инфинитизма. Без ових елемената тешко да се може понудити адекватно тумачење Анаксагориног учења.⁷

У Извештају на који упућујем приговор, дакле, овај Вулетићев коауторски рад уопште није анализиран, као усталом и ниједан други. Штавише, тај негативно оцењени рад представља један од укупно три рада (дакле, једну трећину радова) које је др Вулетић објавио од претходног избора у звање ДОЦЕНТ (пре тога је, као што смо видели, објавио 2 рада у размаку од 12 година). Упркос томе и сасвим недоследно, као што се може видети, научни рад предложеног кандидата др Милоша Вулетића оцењен је, у Извештају на који упућујем приговор, веома позитивно.

Дакле, и по питању квалитета (и квантитета) научних радова, Комисија није тачно приказала чињенично стање, док је писац реферата и председник Комисије, проф. др Драго Ђурић, испољио очигледну недоследност у односу на своје претходне извештаје.

3. Педагошко искуство

Погрешно је представљено моје педагошко искуство које представља један од важних критеријума за избор у звање, као и моје наставно звање ВАНРЕДНИ ПРОФЕСОР на Високој школи социјалног рада у Београду. Наиме, у извештају је написано да радим у вишој школи, а ради се о високошколској установи ранга факултета, која поред четворогодишњих основних академских студија (240 ЕСПБ), има и мастер студије (60 ЕСПБ) на којој од 2020. године у звању ванредног професора предајем *студентима* филозофске предмете. Штавише, опште је познато да више школе у нашем образовном систему одавно не постоје.

Поред тога, у извештају се као недостатак наводи да немам наставно искуство са

⁷ Цео извештај доступан је на сајту Филозофског факултета у Београду:

<https://www.f.bg.ac.rs/vesti?IDO=20&str=15>

студентима филозофије. Када би тај критеријум Комисија применила на саму себе, онда би и себе дискредитовала, с обзиром на то да један члан Комисије, проф. др Дејан Вук Станковић, нема наставно искуство у раду са студентима филозофије. По истом критеријуму и један од некадашњих угледних професора Филозофског факултета у Београду, Бранко Павловић, који је на факултет дошао директно из XIII београдске гимназије, не би на овом конкурс био добро оцењен од стране чланова Комисије. Ово је само један од многих примера који дискредитују критеријуме педагошког искуства које су чланови Комисије увели *ad hoc*.

Евидентно је, дакле, да Комисија ни по овом критеријуму није тачно приказала чињенично стање.

Када се горепоменуте ствари имају у виду, и када се њима дода и то да сам – за разлику од осталих кандидата који су се пријавили на конкурс, организовао већи број филозофских конференција (домаћих и међународних); да сам имао већи број саопштења на научним скуповима; да, поред искуства у раду са студентима, имам и дводеценијско педагошко искуство у раду са гимназијалцима; и да сам већ десет година у континуитету аутор научно-филозофске емисије "Гозба" на Другом програму Радио Београда (око 500 емисија укупно), – јасно је да су моје референце боље у односу на друге пријављене кандидате.

Можда би неко од чланова Већа могао помислити да је у свом извештају Комисија покушала само да изађе у сусрет свом колеги, др Милошу Вулетићу, који је већ запослен као доцент на Одељењу за филозофију, те да је стога, како се из конкурсне документације види, најслабијег кандидата на конкурс представила као најбољег. Остављајући за тренутак по страни то што је таква пракса незаконита и неетична (а конкурс тада губи сваки смисао), указао бих члановима Већа да ни то по свој прилици није био принцип, барем када су у питању неки чланови Комисије на чији извештај улажем приговор. Из горенаведеног се јасно види да је проф. др

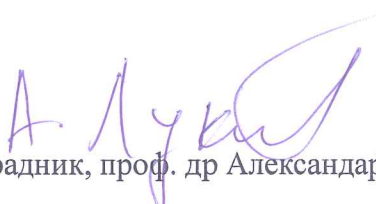
Драго Ђурић писао и реферат за реизбор Саше Поповића на асистентско место, а да је на почетку др Милица Смајевић Рољић била његов противкандидат. Тада се, као што је опште познато, проф. др Драго Ђурић није руководио тиме да треба дати предност колеги који тражи реизбор већ је детаљно приказивао његове радове у негативном светлу (укључујући и горепоменути рад чији је коаутор др Милош Вулетић), а да је касније у одговору на приговоре правдао свој извештај и када се кандидаткиња др Милица Смајевић Рољић (сада чланица Комисије) повукла са конкурса.

Из свега наведеног проистиче да је извештај Комисије на који упућујем приговор

- Необјективан,
- Једностран у анализама и оцени вреднованих елемената,
- Изразито дискриминаторан, што је противно позитивним законским прописима, али и циљу због којег је подзаконским актом Комисија установљена,
- У неким сегментима површан и нетачан, у неким са стручне стране погрешан, а у неким превише уопштен,
- У кључним деловима недоследан изложеним оценама у претходним извештајима који су од значаја и за овај конкурс.

Зато захтевам од чланова Изборног већа Филозофског факултета у Београду да Извештај на који улажем приговор НЕ УСВОЈИ и даље поступи у складу са прописима.

У супротном, бићу принуђен да своја права задовољим на вишим инстанцама.

Научни сарадник, проф. др Александар Лукић